

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 01/02/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 328: Không có phước thì không thể độ chúng sanh

Chúng ta tán thán Phật là bậc “*Lưỡng Túc Tôn*”: “*Túc*” là viên mãn, tròn đầy; “*Tôn*” là tôn quý; “*Lưỡng*” là hai. Bậc “*Lưỡng Túc Tôn*” là bậc viên mãn hai điều gồm phước đức và trí tuệ. Nếu chỉ có trí tuệ mà thiếu phước đức thì không thể độ chúng sanh, vì vậy Bồ Tát trước khi thành Phật phải trải qua 100 kiếp tu phước báu.

Thế mà có người hàm hồ nói: “*Đừng tu phước làm gì*”, đó là lời nói đại dột của kẻ không hiểu biết. Nhìn Hòa Thượng thì thấy rõ: Ngài bôn ba khắp thế giới nhưng luôn làm lợi ích cho chúng sanh, nhiều lần xây dựng hàng trăm trường tiểu học; riêng Trung tâm Giáo dục Đệ Tử Quy ở An Huy có mức đầu tư rất lớn, lên đến hàng triệu đô. Không có phước báu thì không thể tiếp độ chúng sanh.

Mấy chục năm qua, tôi cũng đi nhiều nơi để kết duyên với chúng sanh. Dù người thích hay không thích tôi, chỉ cần nghe tên cũng biết Vọng Tây đang làm gì. Việc kết duyên lành này là do tôi làm theo lời Hòa Thượng. Muốn có cơ hội kết duyên với chúng sanh thì chỉ có bố thí, tặng quà mới có thể tiếp cận, bất kể họ ở đẳng cấp hay giai vị nào.

Hôm qua chúng ta tổ chức lễ Tắt niên không phải để khoe khoang hay làm màu, mà để cúng dường cho mọi người, qua đó kết duyên lành với chúng sanh. A La Hán là bậc lậu tận, không còn sinh tử luân hồi, nhưng nếu không có phước thì đi khát thực cũng mang bát không về; không có duyên với chúng sanh thì đến một chúng sanh để độ cũng không có.

Trong lịch sử Phật giáo, có những vị Tổ sư phải năn nỉ chúng sanh: “*Nhà người hãy làm đệ tử của ta, ta truyền pháp cho người rồi mới có thể vào Niết Bàn. Nếu không có truyền nhân thì lần này đến thế gian coi như chưa tròn trách nhiệm.*” Vì vậy, muốn tiếp độ chúng sanh phải có phước báu; ngoài đức tu hành của bản thân còn cần phước báu. Chúng ta cũng thường nghe Hòa Thượng dạy:

“*Phước trí tâm khai.*” – phước mà đến thì tâm khai mở, trí tuệ cũng dần sáng. Vô minh lu mờ thì trí tuệ tỏa sáng.

Có người học lõm rồi nói bừa, thấy tôi trồng rau, làm đậu phụ thì cho rằng đó là tu xen tạp. Họ không biết đằng sau những việc này có nhiều ý nghĩa sâu xa. Ví dụ như lễ Tất niên hôm qua với đông đảo người tham dự, ô tô đỗ kín hai bên đường, nhìn vào ai cũng nghĩ Hệ thống này làm ăn rất giàu, nhiều tiền mới tổ chức được bữa tiệc hoành tráng, thức ăn sung túc. Nhưng thực tế, chúng ta không có đến một đồng thu nhập. Vậy đó là gì? Đó là cúng dường. Đã là cúng dường thì tâm hoàn toàn cung kính.

Hôm qua, tôi mặc chiếc áo dài đỏ, tay cầm ly đựng nước nho chứ không phải là rượu. Sở dĩ tôi làm như vậy vì thế gian muốn như vậy. Lục Tổ Huệ Năng chỉ dạy rằng: “*Vì chúng sanh phân biệt nên ta phân biệt nên phân biệt không phải là ý của ta, không phải là việc mình muốn mà là việc chúng sanh muốn.*” Văn hóa và phong tục tập quán của dân tộc biểu hiện một sự may mắn, thiện lành, vậy tại sao chúng ta không làm để mang sự may mắn, thiện lành đến cho mọi người.

Chúng ta thường nghe đến những cụm từ như “*Kiệt tường như ý*”, “*Vạn sự như ý*”, đây đều là nói đến quả, không phải là nhân. Hòa Thượng Tịnh Không thì nói “*Kiệt lễ kiết tường*” nghĩa là phải hành hiếu, hành lễ, làm những việc hiếu kính thì chắc chắn sẽ đạt được kiết tường. “*Kiệt lễ*” là nhân, “*Kiệt tường*” là quả. Trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu. Không trồng thì làm gì có thu hoạch.

Phật có thể độ được chúng sanh là bởi vì Phật là đáng lưỡng túc tôn, phước đức trí tuệ đều viên mãn. Nếu có phước mà không có trí tuệ hoặc có trí tuệ nhưng không có phước đức đều không độ được chúng sanh. Người có phước dễ dàng tiếp cận được chúng sanh.

Hôm nay tôi được mời đi ăn tiệc bên nhà hàng xóm, bác chủ nhà không ăn chay nhưng lại chuẩn bị đồ chay rất thịnh soạn, thơm tất cho tôi. Đâu phải tự dung người ta mời mình. Đây là do chúng ta luôn tặng quà, để kết duyên với chúng sanh. Hòa Thượng nói: “***Trên Kinh Phật thường nói với chúng ta, người không có phước báu thì không thể độ được chúng sanh. Thế cho nên, người có phước báu mới có thể độ được chúng sanh. Trong kệ Tam Quy Y, chúng ta đọc thường có câu: “Quy y Phật – Lưỡng túc tôn”. Phật là bậc phước huệ đầy***

đủ. Phước và huệ của Phật đều viên mãn. Học Phật chính là học phước, học huệ. Muốn có phước, có huệ phải biết tu tích, phải chăm chỉ nỗ lực mà làm. Phật yêu cầu chúng ta từ ngay khi sơ phát tâm đến khi thành Phật, phải tu phước, tu huệ.”

Cho nên ai đó dạy cho chúng ta tu phước mà không tu huệ thì đó là Ma. Trước đây có một đạo tràng đang niệm Phật chăm chỉ thì một hôm có một con Ma nhập vào người ta, tự xưng là Đức Ông. Nó chỉ vào từng người và nói tâm cảnh của họ rất chính xác nên ai cũng tin. Con Ma này sau khi lấy được lòng tin của mọi người thì dẫn mọi người đi khắp nơi từ thiện và không nhắc ai tu hành, thậm chí khiến mọi người không muốn tham dự các khóa tu. Đây là đã bị Ma dẫn. Cho nên, việc gì trên Kinh Vô Lượng Thọ dạy thì chúng ta y giáo phụng hành, còn nếu trên Kinh Vô Lượng Thọ không dạy mà do thế gian này bày vẽ ra thì đừng làm!

Hòa Thượng nói: ***“Phật pháp ngay khi ta sơ phát tâm cho đến khi thành Phật yêu cầu chúng ta phải tu phước và tu huệ.”*** Đối với tu phước, Hòa Thượng dạy rất kỹ, đó là: ***“Việc tốt cần làm nên làm, không công không đức”***. Không phải chúng ta làm được một chút việc rồi cho rằng mình có công đức và phước báu. Hòa Thượng thường nhắc chúng ta rằng những việc chúng ta làm so với Phật Bồ Tát, so với Thánh Hiền Nhân chẳng được tính vào đâu, không thể so bì được. Cho nên, dù cả đời này, chúng ta làm được những việc lớn lao thì chỉ là việc tốt cần làm nên làm, chẳng phải vì công vì đức mà làm.

Thực tế, khi nói là ***“không công không đức”*** thì không phải là không có công đức đâu, tâm chúng ta không có hạn chế thì công đức cũng không có bờ mé. Nhắc tới đạo lý này, chúng ta mới thấu hiểu ra câu nói của Tổ sư Đại đức trên các Kinh Tịnh Độ rằng: Người vãng sanh Tịnh Độ có phước báu bằng Phật A Di Đà. Ban đầu tôi nghe câu nói này thì liền đặt ra câu hỏi làm sao mình có thể có phước bằng Phật A Di Đà, làm sao có thể vãng sanh? Dần dần, tôi thấu hiểu rằng chỉ cần tâm không có bờ mé, chỉ cần làm các việc cần làm, làm các việc hy sinh phụng hiến, đạt đến chỗ tâm không bờ mé thì tự nhiên phước báu cũng sẽ không có bờ mé. Bởi thế Hòa Thượng mới nói: ***“Tâm bao thái hư, lượng khắp pháp giới. Từ bi trùm pháp giới, thiện ý khắp nhân gian”***.

Nếu có khuyên ai đừng tu phước thì khuyên họ đừng tu phước nhân gian mà phải tu phước xuất thế gian mới đúng. Làm mọi việc cần làm lợi ích chúng sanh mà trong tâm không để lại dấu vết thì trong Tịnh Độ gọi đây là tịnh nghiệp. Hòa Thượng nói: **“Phật dạy bảo chúng ta bình thường tu huệ là quan trọng thể nhưng, tu phước cũng quan trọng. Nếu tu huệ mà không tu phước, tu trì rất tốt, giới luật tinh nghiêm, giáo lý được thông đạt nhưng không có phước báu, vậy không có phước báu thì sao? Thì khi bạn lên đài giảng pháp, bạn nói người ta không nghe.”**

Có người hỏi Hòa Thượng rằng sao pháp duyên của Hòa Thượng thù thắng vậy, Hòa Thượng nói: **“Đơn giản, chúng ta đến đâu, chúng ta chỉ cần pháp tòa, còn những tài vật người ta mang đến đều cúng dường lại cho thường trụ. Phật tử muốn quy y thì bảo người ta quy y với vị thầy ở tại trụ sở đó.”** Nếu đi đến đâu phong bì người ta cúng mình cũng cầm, Phật tử của người ta mình cũng quy y, vậy thì, lần sau người ta không mời mình đến nữa.

Hòa Thượng nói: **“Phật dạy chúng ta rằng Bồ Tát trước khi thành Phật là phải tu 100 kiếp để tu phước, có phước báu rồi, đi độ chúng sanh, pháp duyên thù thắng. Bạn xem, Phật vì độ chúng sanh mà phải tu phước. Người thế gian, không luận bất cứ trong nghề nghiệp nào mà muốn sự nghiệp thành công phát đạt thì họ phải tu phước. Nếu không tu phước thì sự nghiệp khó mà phát đạt”.** Thế gian ai cũng hiểu rất rõ rằng: **“Người phước ở đất phước, đất phước chỉ dành cho người phước”** thế nhưng họ lại không tích cực tu phước. Trong khi người ta tu phước thì họ lại bảo người ta là xen tạp.

Có người nói với tôi rằng: **“Trước đây, con thấy Thầy dịch Kinh, giảng về Tịnh Độ, một thời gian sau, con thấy Thầy đi làm giáo dục. Con suy nghĩ mãi không ra. Sau một thời gian, con mới thấu hiểu được tâm quan trọng của việc làm giáo dục. Con vừa mới thấu hiểu thì con lại thấy Thầy đi trồng rau, làm đậu phụ tặng cho người. Con lại không hiểu!”**

“Và sau đó con đã thấu hiểu được rằng thì ra cần phải bố thí, cúng dường để kết duyên với chúng sanh, tiếp cận chúng sanh để họ có thiện cảm với mình. Có thiện cảm rồi, họ sẽ tìm hiểu. Đáng có duyên gặp Phật pháp thì họ gặp Phật pháp, đáng có duyên với chuẩn mực Thánh Hiền thì họ đến với Thánh Hiền, hoặc chỉ ít họ cũng là một người tốt. Trước kia, họ chưa biết tặng, chưa biết cho ai cái

gì, sau khi chúng ta tặng cho họ nhiều thứ trong nhiều lần thì họ cũng tập dần việc bố thí, cúng dường, cho đi.”

Rõ ràng là người ta chưa có duyên với Phật pháp nhưng chúng ta đã khơi dậy trong lòng họ tâm bố thí, cho đi. Cho nên khi chưa thấu hiểu thì đừng vội kết luận ai đó làm việc này, làm việc kia là xen tạp. Đúng như Lục Tổ Huệ Năng từng nói chúng ta phải học, học để đến được cảnh giới mà Phật Bồ Tát dạy chúng ta. Việc chúng sanh cần thì chúng ta làm để tặng cho chúng sanh. Họ có duyên và chúng ta khởi dậy được duyên trong vận mệnh của họ thì đáng gặp được Phật pháp, họ sẽ gặp Phật pháp.

Có nhiều người nhờ chúng ta tặng rau mà họ tiếp cận được Phật pháp, cũng có rất nhiều người học Văn hóa Truyền thống trước sau đó học Phật. Nếu không có cơ hội tiếp cận Văn hóa Truyền thống thì họ không có cơ duyên gặp được Phật pháp, như thế có phải là làm lỡ cơ duyên của họ hay không? Một đời này họ không gặp được Phật pháp, họ rớt vào trong vòng luân hồi, vậy thì đến bao giờ họ có được thân người, bao giờ họ gặp được Phật pháp. Tôi nói cho chính tôi rằng đừng có bất tài vô dụng, đừng có lười biếng chểnh mảng khiến cho chúng sanh không có cơ hội tiếp cận Phật pháp, tiếp cận Thánh Hiền.

Hòa Thượng từng nói một câu khiến tôi cảm thấy rất xấu hổ: *“Bạn nói bạn độ chúng sanh mà cơm bạn còn không biết nấu thì bạn độ ai?”* Suốt ngày chỉ học lõm nói bừa thì giỏi. Cho nên, muốn kết duyên lành với chúng sanh thì phải tu phước và trong thời hiện đại này, muốn kết duyên thì phải tặng quà. Hòa Thượng nói: ***“Tu phước chính là kết duyên lành với tất cả chúng sanh. Bạn có thể kết duyên lành với mọi người thì bạn mới được mọi người tôn trọng, ủng hộ. Vậy thì, việc của bạn làm, họ sẽ không chướng ngại mà còn đến chúng tay giúp đỡ.”*** Việc làm của chúng ta đáng lẽ chỉ lợi ích cho một nhóm nhỏ thì nay có thể mang lại lợi ích cho số đông hơn. Thay vì tiếp cận được vài chục người, ta lại có thể tiếp cận được vài ngàn người. Như vậy lợi ích chúng sanh có phải lớn không?

Hòa Thượng nói: ***“Người xưa hiểu được đạo lý này, người thời hiện đại không hiểu đạo lý này. Nếu không hiểu được thì còn cách nào đây?”*** Chúng ta đừng chủ quan cho rằng với sự hiểu biết của mình, chúng ta có thể hiểu, chúng ta phải nương vào trí tuệ của người xưa, của các bậc tu hành. Hòa Thượng đã chỉ dạy rất kỹ trong 1200 chuyên đề và qua lời khai thị của Ngài, chúng ta mới thấy

được tầm quan trọng của việc thúc đẩy Văn hóa Truyền thống. Bản thân tôi nghe Hòa Thượng nói về điều này rất nhiều lần nhưng đều không có cảm giác gì. Tuy nhiên, đến một ngày tôi tự hỏi: “*Vì sao Hòa Thượng nhắc nhiều đến Đệ Tử Quy như vậy?*” Lúc đó, tôi bắt đầu chú ý, chủ động đi tìm và phiên dịch những bài giảng có liên quan như Phép tắc Người con, phim hoạt hình Lễ phép Thường ngày, Thái thượng cảm ứng thiên.

Khi phiên dịch, tôi vẫn chưa thấy quan trọng mà phải một thời gian sau khi phổ biến và nghe Hòa Thượng giảng giải, tôi mới thấy tầm quan trọng của nó. Hòa Thượng nói: “*Người tu hành, hay học Phật, đối trị với ba nghiệp phải có 10 thiện, đối nhân xử thế tiếp vật theo Đệ Tử Quy*”. Không có Đệ Tử Quy với 113 điều thì làm sao chúng ta biết cách đối nhân xử thế tiếp vật cho đúng. Lúc đó tôi bắt đầu bôn ba. Khi tôi đề xướng Đệ Tử Quy thì học trò thân tín nhất với tôi cũng quay mặt với tôi, nói rằng tôi xen tạp. Người hỗ trợ dịch Kinh cũng quay mặt. Lúc đó, tôi chỉ có một niềm tin với Hòa Thượng và tôi phải tự vượt qua.

Không phải họ chỉ quay mặt với tôi, họ còn lập bè, lập nhóm chướng ngại tôi. Tuy nhiên, như người xưa nói: “*Sau khi mưa trời lại sáng*”, hiện tại, chúng ta đã học Phật pháp qua nhiều năm đồng thời đã lan tỏa và tiếp tục học tập chuẩn mực Thánh Hiền. Chúng ta đã gặt hái được kết quả rất rõ ràng, đã trình diện cho mọi người. Hiện tại có rất nhiều người tin theo. Có lẽ sắp đến lúc tôi phải rút về hậu trường.

Cho nên, tu huệ là quan trọng nhưng tu phước cũng quan trọng, do đó, Phật dạy phước huệ song tu. Tu phước mà không tu Huệ là Ma còn tu huệ mà không tu Phước thì chưa đúng lời Phật dạy, bạn không thể tiếp độ được chúng sanh. Hòa Thượng nói: “***Cho dù là bạn có tinh nghiêm giới luật, giáo lý thông đạt mà không có phước báu thì bạn nói người ta không nghe, vậy thì cơ hội độ chúng sanh không có.***”

Hằng ngày, chúng ta vẫn phát thệ: “*Chúng sanh vô biên thệ nguyện độ. Phiên não vô tận thệ nguyện đoạn*” Vậy chúng ta dùng cách gì để độ chúng sanh đây? Người không có phước thì mọi sự đều khó khăn, khiến phiên não trùng trùng. Người có phước thì tâm tướng sự thành. Trước đây tôi không cảm nhận được điều này, nhưng dần dần nghe lời làm theo Hòa Thượng tôi mới thấy rõ rằng tâm tướng sự thành. Ví dụ như tôi muốn làm vườn rau thì lập tức có vườn rau mọc lên, tôi

cũng đã *triển* khai điện năng lượng mặt trời và gắn màn hình led ở các cơ sở đào tạo.

Hòa Thượng nói: “*Chúng ta phải thấu hiểu, phải biết tu phước. Tu phước là vô cùng, vô cùng quan trọng. Khi càng gặp phải tai nạn, khó khăn, chúng ta càng phải hiểu được tu phước. Nếu bạn giác ngộ, bạn chân thật có trí tuệ thì đây là cơ hội tu phước rất tốt. Khi gặp khó khăn mà biết tu phước thì đây là phước báu chân thật.*”

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!